

Liber quartus Physicorum

- 110 **¶** Est etiam idem simul ubiq; non est autem idem tēpus prius posteriusue. Quoniam & mutatio præsens quidē est una facta uero: futuraq; alia. Tēpus autē numerus est non quo numeramus: sed qui numeratur. Atq; hoc sane aliud est prius atq; posterius semp. Nam ipsa nūc alia sunt ut patet. Est autē unus idemq; numerus centū hominū centumq; equorū. At ea quorū est numerus equi inquam & hoīes sunt diuersa.
- 111 **¶** Præterea ut motus idem ac unus iterū atq; iterū esse potest: sic & tēpus idē unūq; esse potest: uel ut annus: uer: autumnus.
- 112 **¶** Atqui non solū tempore motū: Sed etiam tēpus motu metimur: ex eo sane: quia a se se uicissim definiuntur. Nā tēpus quidē definit motū: quippe cū sit ipsius numerus: uti diximus. Motus autem tēpus. Atq; multū paucūue dicimus tēpus: motu metientes ipm perinde atq; numerū re numerabili numerabimus: ut uno equo numerū ipsum equorum. Etenim numero quidē multitudinē equorum. Vno autē equo numerū ipm rursus equorum cognoscimus. Similiter fit & in tempore atq; motu. Tempore nāq; motum motu uero tempus metimur.
- 113 **¶** Idq; accidit non sine ratione profecto. Sequitur enim magnitudinē motus: & tēpus motū hoc sane quo quāta & continua atq; diuisibilia sunt. Quia nāq; magnitudo est talis. Ideo motus his est affectus. Tēpus autē ob motū est tale: atq; metimur & magnitudinem motu: & magnitudine motū. Nam si ambulatio multa sit uiam multam dicimus esse: & hāc rursus multā: si uia sit multa. Similiter & tps si motus: & motū si tēpus.

¶ Capitulū quintum in quo comparat tempus ad motum & ad alia quæ sunt in ipso.

- Vm autem tempus mensura sit motus: ipsiusq; moueri mensuret autē motum definiendo motum aliquem: quæ metietur totum: ut longitudinē ulna metitur: definiendo magnitudinem aliquam: quæ totā longitudinem metietur. Patet & motum in tempore esse: hoc esse sane: ipsum inquam & esse ipsius tempore mensurari. Nam simul & motum: & esse motus metit: & hoc est ipsum in tempore esse: mensurari ipsius esse.
- 114 **¶** Et cætera etiam in tempore esse: hoc esse plane: ipsorum inquam esse a tempore mensurari. In tempore enim esse duo significat. Vnum tunc esse: cum tempus est. Alterum eo modo quo dicimus aliqua numero esse: hoc autem aut partem numeri: uel affectum & omnino quid numeri significat esse: aut ipsius numerum esse. Atq; cum tempus sit numerus: nunc quidem ipsum & prius & istiusmodi cætera sic in tempore sunt: ut unitas est in numero: & par atq; impar. Hæc enim aliquid numeri. Illa temporis aliquid sunt. Res autem in tempore sunt: ut in numero. Quod si ita sit: res a tempore ut a numero continentur: quemadmodum & a loco ea quæ sunt in loco.
- 115 **¶** Patet autem & in tempore esse: non hoc esse. Tūc inquam esse cum tempus est: quemadmodum nec in motu: aut in loco esse hoc est: tunc esse cum motus: aut cum locus est. Si enim in aliquo esse sic erit. Omnes profecto res in quouis erunt: & cælum in milio erit. Nam cum milium est: & cælum etiam est. Verum hoc quidem accidit: illud autem sequatur necesse est: ut tempus sit cum aliquid est in tempore: & motus sit: cum aliquid est in motu.
- 116 **¶** Cum igitur in tempore esse sit in ipso esse tanq̃ in numero: maius quid tempus omni eo qd̃ in tpe est sumetur. Quapropter oīa quæ sūt in tpe a tēpore cōtineant̃ necesse est quēadmodū